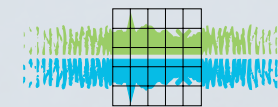

De kleine historische elementen in Zeeland

Kapconstructies

De kleine historische elementen in Zeeland

1. Metselverbanden en metselsteen
2. Diverse metselwerken
3. Mortels
4. Voegen en voegreparaties
5. Dakvormen
6. **Kapconstructies**
7. Dakkapellen, dakvensters, schoorstenen en makelaars
8. Dakpannen
9. Goten, overstekken en dakranden
10. Ramen
11. Deuren en luiken
12. Mendeuren
13. Het potdekselwerk
14. Hang- en sluitwerk
15. Hekken
16. Water-, regenbakken en welputten
17. Hout
18. Zink en lood
19. Kleuren en verf
20. Vochtige muren
21. Bestratingen en andere terreinverhardingen
22. Galvanische corrosie
23. Uitzetting van metalen en andere materialen
24. Capillaire werking
25. Nieuwe materialen

Stichting Landschapsbeheer Zeeland
Postbus 286, 4460 AR Goes
Tel. 0113-23 09 36, Fax 0113-25 09 55
info@slz.landschapsbeheer.nl

www.landschapsbeheerzeeland.nl

Deze uitgave is een initiatief van Stichting Landschapsbeheer Zeeland en wordt mogelijk gemaakt met financiële steun van:

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert in zijn platteland

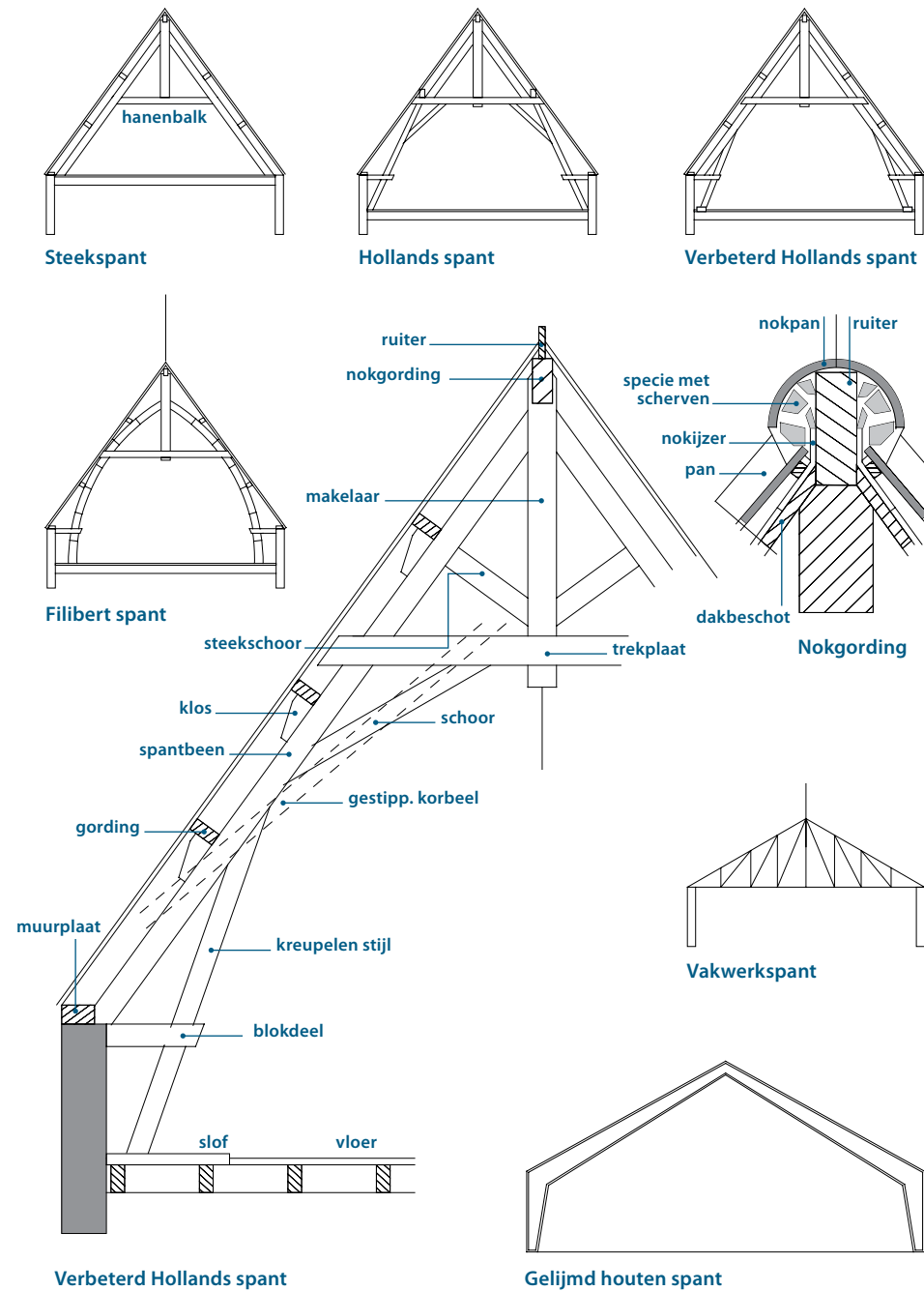
VOOR
GOEDE DOELEN

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting Landschapsbeheer Zeeland die over het copyright beschikt.

Uitgave: Stichting Landschapsbeheer Zeeland
Auteur en tekeningen: Frans Rothuizen
Foto's: Frans Rothuizen en Stichting Landschapsbeheer Zeeland
Vormgeving en druk: Drukkerij Zoetawejl Yerseke
Oplage: 1000 stuks, 1^e druk 2010

Kapconstructies

- Kapconstructies** — Een kapconstructie is een verzamelnaam voor allerlei (houten) onderdelen die met elkaar een kap vormen om een gebouw af te dekken.
- Steekspant** — Spanten zijn de hoofd dragers. Een zeer eenvoudig spant is het *steekspant* dat meestal werd gebruikt voor kleine overspanningen zoals bijv. voor schuurtjes en bakketen.
- Hollandse spant** — Het *Hollandse spant* is wat ingewikkelder, het bestaat uit een juk met daarop van lichter hout een spant. De schoren maken dit spant een stuk sterker.
- Verb. Hollandse spant** — Bij het *verbeterde Hollandse spant* is er geen scheiding meer tussen het onderste en het bovenste deel, het spant is nu een geheel. De spantbenen lopen door en worden extra ondersteund door zgn. *kreupelen stijlen*. De *gordingen* liggen op het spantbeen en worden ondersteund door *klossen*. De spantbenen kunnen nog aanzienlijk verstevigd worden door *schoren* en *korbeelen* toe te passen (zie vergrote tekening). Bij dit soort constructies is het van belang om in verband met de stabiliteit en vormvastheid, daar waar dat mogelijk is, driehoeken te maken. Verwijder dus nooit schoren en korbeelen in dakconstructies, zij zitten er niet voor niets. De *trekplaten* en de *blokkeelen* worden bij dit spant dubbel uitgevoerd.

- Filibertspant** — Bij een *Filibertspant* -genoemd naar de Franse architect Filibert de l'Ormes- zijn het een of twee gebogen constructiedelen (*schenkels*) die het spant vormen. De schenkels worden samengesteld met uitgezaagde planken die laagsgewijs en met verspringende naden op elkaar worden gespijkerd.
- Vakwerkspant** — Een andere manier om spanten te maken is met behulp van stalen staven (*profielen*), men spreekt dan over *vakwerkspanten* of bij horizontaal werk van *vakwerkliggers*. Vroeger werden deze spanten geklonken (perronoverkappingen) en later gelast. Er is weinig materiaal nodig om grote overspanningen te maken.
- Gelijmde houten spant** — Houten gelijmde spanten komt men nog wel eens tegen in boerenschuren en opslagloodsen. Zij werden voor het eerst in de jaren dertig van de vorige eeuw op grote schaal toegepast in de Wieringermeerpolder, ze zijn goed bestand tegen de ammoniakdampen en ze zijn snel gemonteerd.

In de vergrote tekening is een verbeterd Hollands spant aangegeven met de namen van de onderdelen, de verbindingsmiddelen zijn weggelaten.

